

Naszą zagadką jest ptak szponiasty. To ciemny drapieżnik o długich, równowąskich skrzydłach i proporcjonalnym ogonie. Zauważmy, że spód jego skrzydeł, w tym nasada dłoni jest ciemna, co pozwala nam wykluczyć gatunki charakteryzujące się wyraźnymi rozjaśnieniami na spodzie skrzydeł i jednocześnie bardzo dużą zmiennością, jak myszołowy *Buteo* sp., trzmielojada *Pernis apivorus*, gadożera *Circaetus gallicus* czy wreszcie błotniaki *Circus* sp. Proporcje i sylwetka oraz drobny dziób sugerują drapieżnika średniej wielkości, a więc mniej więcej myszołowa. Kolejną bardzo ważną cechą, którą należy odnotować to „6-palczastą” dłoń. Ta cecha jeszcze bardziej zawęża grupę gatunków, które możemy brać pod uwagę. Sześcioma „palcami” charakteryzują się orzełki oraz kania czarna *Milvus migrans*. Ciemny orzełek *Aquila pennata* ma jednak ciemną głowę, podczas gdy nasz ptak ma stosunkowo jasną głowę, jaśniejszą od reszty ciała, z ciemniejszą maseczką na oku. Ponadto u orzełka prążkowanie na ogonie, jeśli w ogóle widoczne, jest równomierne niemal zawsze ze skrajnymi, jasnoszarymi sterówkami pozbawionymi rysunku. Patrząc na tego ptaka intuicyjnie czujemy, że właśnie z rysunkiem na lotkach i ogonie jest coś nie tak. Bo rzeczywiście, zwróćmy uwagę, że na lotkach 2. rzędu widnieją trzy ciemne, szersze i wyraźne pręgi, wzdłuż tylnej krawędzi, pośrodku lotek oraz u samej ich nasady. Tak rzadki rysunek obserwujemy tylko u trzmielojada i nie-samców błotniaków. Podobnie jest z prążkowaniem na ogonie. Prążki leżą nierównomiernie, po dwa blisko siebie, z większym odstępem między kolejną dwójką. Jednak to nie jest trzmielojad, bo nasz ptak ma tylko 5 „palców”, a więc tyle co myszołów. Ale trzmielojad czubaty *P. ptilorhyncus* ma 6 „palców”, jak nasz ptak. Jednak to nie jest również trzmielojad czubaty, bowiem u niego na ogonie prążkowanie jest równomiernie poprzepłatane kilkoma szerszymi prążkami między gęstymi i delikatnymi. Taki wzór mają ptaki młode, bowiem tylko takie możemy brać ewentualnie pod uwagę, gdyż dorosłe mają znacznie bardziej skontrastowany wzór. Trzmielojad czubaty ma też potężniejszą sylwetkę z szerokimi skrzydłami, a mała i wąska głowa jest osadzona na smukłej szyi. Kania czarna ma również prążkowane zarówno lotki, jak i sterówki, ale również równomiernie. Ponadto ogon kani jest, jak wiadomo, lekko wcięty na końcu. Jednak szczególnie u ptaków młodych, szeroko rozłożony

ogon jest wachlarzowaty lub nawet klinowaty, tak jak u ptaka na zdjęciu. Mała, okrągła, jasna głowa z ciemną maseczką na oku również odpowiadałaby młodej kani czarnej, podobnie jak i długie, równowąskie skrzydła. Również nadal dostrzegalne delikatne jasne kreskowanie na tułowiu wskazuje, że nasz ptak nie jest jeszcze w ostatecznej szacie ptaka dorosłego, z niemal jednolicie brązowym spodem. Ale co z tym przedziwnym prążkowaniem? Otóż wyjątkowo zdarza się u niektórych osobników prążkowanie, które może przybierać taki właśnie nieregularny, trziemiolodowy czy wręcz błotniakowy wzór. I tak właśnie jest w przypadku naszego zagadkowego ptaka. Należy dodać, czego nie widać na zdjęciu, że sposób lotu, poruszanie skrzydłami oraz sylwetka w terenie były typowe dla kani czarnej. Ptak ten obserwowany gołym okiem nie zwracał na siebie szczególnej uwagi. Jednak oglądane zdjęcie może wprawić zdecydowaną większość z nas w duże zakłopotanie, ba, pozostawić ptaka nieoznaczonego. Tę bardzo nietypową immaturową kanię czarną sfotografowałem we wrześniu 2011 roku w Taryfie, w Hiszpanii.

Jan Lontkowski

Jaki to ptak? Zagadka nr 68 – *Mystery bird* 68

